

Stockholm i mars 1963

Till

Skolstyrelsen

Läraryfortbildningens väsentliga betydelse för skolverksamheten har kraftigt betonats i olika sammanhang av både skolmyndigheterna och lärarna. Detta gäller såväl den egentliga, kontinuerliga fortbildningen som det speciella informations- och fortbildningsbehov som uppstår i samband med skolreformens genomförande. En intensifiering av fortbildningsverksamheten har också gjorts möjlig genom skolstadgans bestämmelse om ett större antal studiedagar och genom ökat engagemang från det allmännas sida vad gäller kostnaderna för fortbildningen. De organisatoriska förutsättningarna har också förbättrats genom upprättandet av särskilda fortbildningsinstitut samt genom en regionalt uppbyggd organisation med särskilda fortbildningsledare och fortbildningskonsulenter.

Även om fortbildning meddelas i olika former och vid skilda tidpunkter, utgör de regelbundet återkommande studiedagarna stommen i läraryfortbildningen. Det är därför av väsentlig betydelse hur dessa dagar disponeras. Läraryförbunden har med uppmärksamhet följt uppläggningsen av denna verksamhet i skilda delar av landet. Därvid har i stort positiva erfarenheter kunnat noteras. Studiedagarnas innehåll tycks på ett mer målmedvetet sätt än tidigare anpassas till den övriga skolverksamheten, nya och mer ändamålsenliga arbetsformer prövas och ämnesvalet sker med hänsyn till väsentliga nyheter i grundskolans läroplan. I flertalet kommuner sker planeringsverksamheten i samråd med lärarna genom t.ex. särskilda kommittéer.

I Aktuellt från SÖ nr 19/1962 lämnas förslag till ämnen för studiedagar för lärare inom det allmänbildande skolväsendet. Undertecknade förbund, som varit i tillfälle att inkomma med förslag till denna ämnesförteckning, vill fästa skolstyrelsens uppmärksamhet på vad förbunden i samma nummer av Aktuellt anför rörande studiedagarnas innehåll och utformning. Särskilt vill förbunden understryka angelägenheten av en fortlöpande och omsorgsfull planering av den lokala fortbildningsverksamheten samt att denna under de närmaste åren i första hand inriktas mot de behov övergången till den nya skolan aktualiserar. Lärarna måste beredas tillfälle att bli förtrogna med grundskolans mål-

Ang. läraryfortbildningen

sättning och organisation samt instrueras om arbetsformer och kursplanering enligt den nya läroplanen. Sådan information är enligt förbundens uppfattning nödvändig för att befattningshavarna skall kunna fullfölja statsmakternas intentioner beträffande skolreformen. Det bör då vara naturligt, att erforderlig information betraktas som ett reguljärt inslag i lärarnas tjänsteutövning och sålunda meddelas under tjänstetid i form av hela eller halva studiedagar.

I förbundens yttrande över skolberedningens betänkande anfördes bl.a., att fem studiedagar per läsår var att betrakta som ett minimum och att ytterligare dagar borde medges kommunerna i samband med skolreformens genomförande. Erfarenheterna under innevarande läsår har visat, att förbundens uppfattning på denna punkt var välgrundad. Sålunda kan förbunden konstatera, efter en omfattande undersökning över landet, att en betydande fortbildningsverksamhet bedrivs av kommunerna på tid utöver de lagstadgade fem studiedagarna. I betydande omfattning har initiativet till denna fortbildning, vilken ofta anordnas som kvällskurser eller studiecirklar, tagits av de lokala och regionala skolmyndigheterna. Förbunden hälsar med tillfredsställelse skolmyndigheternas intresse för lärarfortbildningen och lärarnas beredvillighet att delta i fortbildning på tjänstefri tid talar för att behov av sådan verksamhet föreligger.

Enligt överenskommelse mellan civildepartementet och lärarorganisationerna utgår ersättning för lärarnas kostnader i samband med deltagande i de obligatoriska studiedagarna enligt allmänna resereglementet. Samma bestämmelser gäller för deltagare i av skolöverstyrelsen under ferietid anordnade fortbildningskurser, i vilka lärarnas deltagande är helt frivilligt. Några centralt utfärdade bestämmelser om ersättning till lärare vid deltagande i av länsskolnämnd eller skolstyrelse anordnad frivillig fortbildningsverksamhet finns icke. Av ovan nämnda undersökning framgår att praxis på detta område är olika i kommunerna.

Förbunden vill med anledning härav uttala som sin uppfattning, att samma ersättningsprinciper som gäller för deltagande i de obligatoriska studiedagarna samt för skolöverstyrelsens fortbildningskurser under ferietid bör äga tillämpning även vid av lokal eller regional skolmyndighet anordnad fortbildningsverksamhet utanför lärares tjänstgöringstid. Skolstyrelsernas engagemang för sådan frivillig fortbildning måste enligt förbundens mening vara ett bevis för att verksamheten tjänar skolans syfte. Det måste då också anses rimligt, att det allmänna åtager sig kostnaderna för denna verksamhet även till den del som omfattar lärarnas kostnader för deltagande i fortbildningen.

Vidare vill förbunden framhålla att inbjudan till deltagande i här avsedd fortbildning, anordnad av länsskolnämnden eller av

skolstyrelsen i samarbete med länsskolnämnden, bör meddelas lärarna genom skolstyrelsen, varvid av inbjudan bör framgå att ersättning utgår enligt allmänna resereglementet.

Med hänvisning till ovanstående hemställer undertecknade förbund, att skolstyrelsen vid planläggningen av lärarfortbildningsverksamheten måtte beakta följande:

att erforderlig information rörande skolreformen meddelas lärarna på tjänstetid i form av hela eller halva studiedagar, att lärarna regelmässigt genom representation i särskilda kommittéer eller dylikt beredes tillfälle att medverka vid utformningen av studiedagarnas innehåll och uppläggning, att lärarna erhåller ersättning enligt allmänna resereglementet vid deltagande i av skolstyrelsen eller länsskolnämnden anordnad fortbildning på tjänstefri tid samt att meddelande härom lämnas lärarna när skolstyrelsen utfärdar inbjudan att delta i av länsskolnämnden eller skolstyrelsen anordnad fortbildning.

För SVERIGES
FOLKSKOLLÄRARFÖRBUND

Harry Schultz

För SVERIGES
FOLKSKOLLÄRARINNEFÖRBUND

Ingrid Lunde

För SVERIGES SMÅSKOLLÄRARFÖRBUND

Edit Rydellius